

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przyrody

Poziomy wymagań				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń: wymienia sposoby poznawania przyrody	Uczeń: wskazuje obserwację i doświadczenie jako podstawowe źródła wiedzy o przyrodzie	Uczeń: odróżnia obserwację od doświadczenia	Uczeń: porównuje obserwację i doświadczenie jako źródła wiedzy o przyrodzie	Uczeń: wyjaśnia różnicę między doświadczeniem a eksperymentem
wymienia przyrządy stosowane w poznawaniu przyrody	określa przeznaczenie lupy, mikroskopu i lornetki	określa przeznaczenie kompasu i taśmy mierniczej	przyporządkowuje obiekty obserwacji do właściwego przyrządu	
wymienia zmysły umożliwiające poznawanie otaczającego świata	opisuje na przykładach rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu przyrody	porównuje liczbę i rodzaj informacji uzyskiwanych za pomocą poszczególnych zmysłów	wymienia zasady bezpieczeństwa związane z poznawaniem przyrody za pomocą zmysłów	
wymienia źródła wiedzy o przyrodzie	korzysta z różnych źródeł wiedzy: tekstów, tabel, map i technologii informacyjno-komunikacyjnych	przeprowadza obserwację zgodnie z instrukcją słowną, tekstową lub graficzną i prezentuje jej wyniki	przeprowadza doświadczenie zgodnie z instrukcją, dokumentuje jego wyniki oraz je prezentuje	analizuje, porównuje i klasyfikuje informacje pozyskane z różnych źródeł
podaje nazwy kierunków głównych	przyporządkowuje do nazw kierunków głównych odpowiadające im symbole	wyjaśnia, co to jest widnokrąg	podaje nazwy kierunków pośrednich i ich symbole	wskazuje kierunki główne i pośrednie na mapie
wyznacza kierunki główne za pomocą kompasu	określa warunki korzystania z kompasu	wyznacza kierunek północny za pomocą gnomonu	porównuje dokładność wyznaczania kierunków za pomocą kompasu i gnomonu	wymienia inne sposoby wyznaczania kierunku północnego w terenie
wyjaśnia, co to jest plan	wyjaśnia, co to jest mapa	podaje różnice między planem a mapą	porównuje dokładność mapy turystycznej i planu miasta	
wyjaśnia, jak powstaje plan	rysuje plan dowolnego przedmiotu w skali 1:10	rysuje plan dowolnego przedmiotu w skali 1:5 i 1:50	dobiera skalę do wykonania planu dowolnego obiektu	
wyjaśnia, czym jest szkic	podaje różnice między szkicem a planem	podaje zasady tworzenia szkicu	wykonuje szkic okolicy szkoły	
odczytuje informacje w legendzie planu lub mapy	rozpoznaje obiekty przedstawione na mapie za pomocą znaków kartograficznych	opisuje fragment terenu przedstawiony na planie lub mapie	odszukuje na mapie wskazane obiekty	oblicza rzeczywistą odległość między dwoma obiektami na planie lub mapie

odszukuje na mapie okolicy wskazany obiekt, np. szkołę	określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do wskazanego	wyjaśnia, na czym polega orientowanie mapy lub planu	orientuje plan lub mapę za pomocą obiektów w terenie	
		określa zależność między wysokością Słońca a długością cienia	określa zależność między wysokością Słońca a kierunkiem cienia	opisuje zmiany długości cienia w ciągu roku
wyjaśnia pojęcia: wschód, zachód i górowanie Słońca	wskazuje w terenie miejsca wschodu i zachodu Słońca	opisuje zmiany w położeniu Słońca w ciągu dnia	opisuje zmiany w położeniu Słońca w ciągu roku	wskazuje na schemacie miejsca wschodu i zachodu Słońca w różnych porach roku
wymienia składniki pogody	dobiera przyrządy służące do pomiaru składników pogody	wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne	rozpoznaje na mapie pogody rodzaje wiatrów	porównuje cechy pogody w różnych porach roku
odczytuje temperaturę powietrza z termometru cieczowego	podaje jednostki, w których wyraża się ilość opadów i prędkość wiatru	podaje jednostki, w których wyraża się ciśnienie atmosferyczne	zapisuje poprawnie jednostki składników pogody	
przedstawia sposób zachmurzenia za pomocą symboli	zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną	zapisuje składniki pogody używając symboli	określa kierunek wiatru na podstawie obserwacji	dokonuje obserwacji i prowadzi kalendarz pogody
wymienia opady atmosferyczne i podaje ich stan skupienia	wymienia osady atmosferyczne i podaje ich stan skupienia	rozróżnia rodzaje osadów atmosferycznych na ilustracjach	wykazuje związek między porą roku a występowaniem określonego opadu lub osadu atmosferycznego	
wymienia zjawiska pogodowe, które mogą stanowić zagrożenie	opisuje zasady bezpiecznego zachowania się w czasie burzy, huraganu i zamieci śnieżnej	wyjaśnia, czym są deszcze nawalne i jakie są ich następstwa	opisuje następstwa huraganu i zamieci śnieżnych	wyjaśnia, jakie warunki muszą być spełnione, aby powstała tęcza
wymienia układy budujące organizm	podaje funkcje układu kostnego, pokarmowego i oddechowego	podaje funkcje układu krwionośnego i rozrodczego	wymienia funkcje układu nerwowego	wyjaśnia, na czym polega współpraca układu oddechowego, pokarmowego i krwionośnego
rozpoznaje na schemacie lub modelu układ pokarmowy, krwionośny i kostny oraz narządy zmysłów	wskazuje na schemacie lub modelu układ oddechowy i nerwowy	przyporządkowuje funkcje do odpowiedniego układu narządów	rozpoznaje na rysunku, modelu lub wskazuje na własnym ciele narządy poznanych układów	podaje funkcje narządów poznanych układów

• podaje przykłady zmian w ciele, które świadczą o rozpoczęciu dojrzewania u swojej płci	• wymienia zmiany fizyczne zachodzące podczas dojrzewania u dziewcząt i chłopców	• opisuje zmiany psychiczne zachodzące podczas dojrzewania	• opisuje, jak zmienia się funkcjonowanie skóry w okresie dojrzewania i jak należy o nią dbać	
	• wymienia zasady higieny oczu i uszu	• podaje wspólną cechę narządu smaku i węchu	• na podstawie doświadczenia formułuje wniosek dotyczący zależności między zmysłem powonienia i węchu	
• podaje sposoby dbania o układ ruchu	• podaje przykłady zachowań korzystnie oddziałujących na układ krwionośny i oddechowy	• podaje zasady higieny układu pokarmowego i nerwowego oraz rozrodczego		
• wymienia zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu	• podaje przykłady wypoczynku biernego i czynnego	• właściwie dobiera rodzaj wypoczynku do trybu życia	• wyjaśnia rolę wypoczynku czynnego w zachowaniu zdrowia	
• wymienia drogi wnikania do organizmu czynników chorobotwórczych	• wymienia przykłady chorób przenoszonych drogą oddechową i sposoby zapobiegania im	• wymienia choroby przenoszone drogą pokarmową i sposoby zapobiegania im	• wymienia choroby przenoszone przez skórę i sposoby zapobiegania im	
• wyjaśnia, na czym polega kruchość ciał	• wyjaśnia, na czym polega sprężystość i plastyczność ciał	• ocenia właściwości wskazanych ciał	• podaje przykłady ciał sprężystych, plastycznych i kruchych oraz uzasadnia ich zastosowania w codziennym użytku	• uzasadnia, dlaczego ważna jest znajomość właściwości ciał
• interpretuje oznaczenia substancji trujących i żrących	• interpretuje oznaczenia substancji drażniących i wybuchowych	• podaje przykłady środków czystości, które stwarzają zagrożenie	• omawia zasady pierwszej pomocy po kontakcie ze środkami czystości zawierającymi niebezpieczne substancje	
• opisuje zasady postępowania podczas pielęgnacji roślin hodowanych w domu	• opisuje zasady dotyczące kontaktu z nieznanymi sobie roślinami	• podaje zasady pierwszej pomocy w wypadku ugryzienia i użądlenia	• podaje zasady pierwszej pomocy w wypadku spożycia rośliny trującej lub grzyba trującego	• opisuje zasady pierwszej pomocy po kontakcie ze żmiją
• odróżnia muchomora sromotnikowego od innych grzybów	• rozpoznaje owady, które atakują żądłem	• odróżnia żmiję zygzakowatą od węży niejadowitych	• rozpoznaje rośliny trujące w okolicy	• rozpoznaje rośliny trujące w domu

• podaje zasady pierwszej pomocy w wypadku niewielkich otarć i skaleczeń	• podaje zasady pierwszej pomocy podczas oparzeń	• podaje zasady pierwszej pomocy w przypadku ran, które mocno krwawią	• wyjaśnia, dlaczego należy szybko opatrzyć każdy rodzaj uszkodzenia skóry	• wymienia czego nie wolno stosować w przypadku oparzeń skóry
• opisuje zachowania świadczące o rozwijaniu się uzależnienia od telefonu i komputera	• podaje przykłady uzależnień i opisuje ich konsekwencje	• podaje skutki przyjmowania narkotyków	• uzasadnia, dlaczego napoje energetyzujące nie są korzystne dla zdrowia	• uzasadnia konieczność zachowań asertywnych
• wymienia co najmniej trzy zasady zdrowego stylu życia	• podaje zasady prawidłowego odżywiania się	• wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia	• wyjaśnia, na czym polega higiena osobista	• wyjaśnia, dlaczego ważna jest odpowiednia ilość snu
• wskazuje w terenie składniki środowiska antropologicznego	• rozpoznaje i nazywa składniki środowiska antropologicznego	• określa funkcje składników tego środowiska	• określa zależności między elementami środowiska antropologicznego i przyrodniczego	• wskazuje negatywne i pozytywne skutki wpływu człowieka na krajobraz
• rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów (naturalne i kulturowe)	• wymienia składniki, które należy uwzględnić opisując krajobraz	• charakteryzuje współczesny krajobraz najbliższej okolicy	• opisuje dawny krajobraz najbliższej okolicy, np. na podstawie starych fotografii	• ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd najbliższej okolicy
• wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości	• wskazuje miejsca występowania obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy	• wskazuje miejsca występowania pomników przyrody w najbliższej okolicy	• uzasadnia potrzebę ochrony zabytków i pomników przyrody w najbliższej okolicy	• ocenia krajobraz „małej ojczyzny” pod względem piękna, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
• wymienia składniki przyrody ożywionej i nieożywionej w najbliższej okolicy	• wymienia cechy ożywionych składników przyrody	• wymienia trzy nieożywione składniki przyrody niezbędne do życia	• podaje przykłady powiązań przyrody nieożywionej z ożywioną	• wyjaśnia, jak zmiana jednego składnika przyrody wpływa na inne składniki
• rozpoznaje na ilustracji wzniesienia i obniżenia	• tworzy model wzniesienia i opisuje jego elementy	• klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości	• wskazuje różnice między doliną i kotliną	• tworzy model doliny i opisuje jej elementy
• przyporządkowuje pokazane skały do odpowiedniej grupy	• nazywa grupy skał i podaje kryterium ich podziału	• podaje przykłady skał z każdej grupy	• rozpoznaje skały w najbliższej okolicy	
• na podstawie ilustracji rozróżnia wody stojące i płynące	• podaje nazwy wód stojących i płynących	• wskazuje wody słone i słodkie	• wskazuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne	• wskazuje różnice między morzem i oceanem, <u>potokiem a strumieniem</u>
• wymienia czynniki warunkujące życie na łądzie	• opisuje przystosowania roślin i zwierząt do zmian temperatury	• opisuje przystosowania roślin i zwierząt do ograniczonego dostępu do wody	• opisuje sposoby ochrony roślin i zwierząt przed wiatrem	• wymienia przystosowania roślin do wykorzystania światła

wymienia zasady właściwego zachowania się w lesie	podaje nazwy warstw lasu i porównuje panujące w nich warunki abiotyczne	przyporządkowuje organizmy do warstw lasu	rozpoznaje pospolite gatunki roślin i zwierząt żyjących w lesie	rozpoznaje pospolite grzyby jadalne i trujące
wyjaśnia, jaka jest różnica między organizmem samożywym a cudzożywym	określa, czy podany organizm jest samożywny czy cudzożywny	- opisuje sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny - dzieli organizmy cudzozywne ze względu na rodzaj pokarmu i podaje przykłady takich organizmów	opisuje sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny	wskazuje przystosowania w budowie organizmu do zdobywania pokarmu
opisuje sposoby wykorzystywania roślin zbożowych	wyjaśnia, w jaki sposób ludzie wykorzystują łąki i dlaczego nie wolno wypalać traw	rozpoznaje na ilustracjach zboża: pszenicę, żyto i owies oraz typowe rośliny i zwierzęta łąkowe	podaje przykłady wykorzystywania uprawianych warzyw	podaje przykłady innych upraw niż zboża i warzywa, wskazując sposoby ich wykorzystywania
porównuje warunki życia w wodzie i na lądzie	opisuje przystosowania ryb do życia w wodzie	opisuje sposób pobierania tlenu przez organizmy wodne	opisuje na przykładach przystosowania roślin i zwierząt do ruchu wody	wyjaśnia, dzięki czemu organizmy wodne mogą przetrwać zimą
rozpoznaje pospolite zwierzęta kręgowie związane ze środowiskiem wodnym (bobry, czaple, łabędzie, żaby, ryby)	rozpoznaje pospolite zwierzęta bezkręgowie związane ze środowiskiem wodnym (raka, zatoczka, ważkę, nartnika, pływaka żółto-brzeżka, larwy chrzączek)	rozpoznaje na ilustracjach pospolite rośliny wodne przytwierdzone do podłoża (pałka, trzcina)	rozpoznaje na ilustracjach pospolite rośliny o liściach pływających (grzybenie, grążele) i rośliny zanurzone (moczarka, wywłócznik)	wyjaśnia, czym jest plankton
wskazuje w terenie składniki środowiska antropologicznego	rozpoznaje i nazywa składniki środowiska antropologicznego	określa funkcje składników tego środowiska	określa zależności między elementami środowiska antropologicznego i przyrodniczego	wskazuje negatywne i pozytywne skutki wpływu człowieka na krajobraz
rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów (naturalne i kulturowe)	wymienia składniki, które należy uwzględnić opisując krajobraz	charakteryzuje współczesny krajobraz najbliższej okolicy	opisuje dawny krajobraz najbliższej okolicy, np. na podstawie starych fotografii	ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd najbliższej okolicy
wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości	wskazuje miejsca występowania obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy	wskazuje miejsca występowania pomników przyrody w najbliższej okolicy	uzasadnia potrzebę ochrony zabytków i pomników przyrody w najbliższej okolicy	ocenia krajobraz „małej ojczyzny” pod względem piękna, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

